

PRAMĚŇ

Ročník XI

Apríl 2013

Cena 0,40 €

SLÁVNOSTNÝ PRÍCHOD PÁNA DO JERUZALEMA

Približovala sa Pascha, Židia sa schádzali do Jeruzalema na sviatok. Pýtali sa sami seba, či príde Christos, lebo farizeji a zákonníci sa rozhodli, že Ho zabijú a dali príkazy, aby každý, kto vie, kde sa nachádza, im to oznámil, aby Ho mohli zajať. A tu Christos s učeníkmi prichádza do Jeruzalema. Christos zbral so sebou dvanástich a oznamuje im, čo sa má stať: „Ajhľa, vystupujeme do Jeruzalema, a Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom, odsúdia Ho na smrť a vydajú Ho pohanom. Potom sa mu budú posmievať, oplujú ho, zbičujú a zabijú, ale na tretí deň vstane z mŕtvych“ (Mk 10, 33 - 34).

V čase priblíženia sa k Jeruzalemu Christos poslal dvoch učeníkov, aby Mu priniesli oslika, „na ktorom ešte nikto nesedel“ - Tak skromne prišiel Christos do hlavného mesta. Ľudia Mu vychádzali naproti, kládli na cestu svoje rúcha a s palmovými vetvičkami v rukách vítali Mesiáša, izraelského kráľa: „Požehnaný Ten, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosana na výsostiach!“ Evanjelista Lukáš oznamuje, že niektorí farizeji, znepokojení takouto manifestáciou, prosili Christa, „aby zakázal svojim učeníkom“. Ale Christos to odmietol: Hovorím vám, že keď títo budú mlčať, prehovorí kamene“. Christos prijíma privítanie zástupu a javí sa Mu takým, o akom prorokoval ešte Zachariáš: „Hľa, tvój Kráľ prichádza k tebe, spravodlivý a plný spásy, pokorný, sediaci na oslovi“ (Zach 9, 9). Táto jednoduchosť umožňuje pochopiť tým, ktorí Ho vítajú, že Mesiáš neprišiel na to, aby nastolil dočasné kráľovstvo svojho predka Dávida. Plače nad Jeruzalemom - mesto bude zničené, lebo nepoznalo svojho Spasiteľa.

Na Kvetnú nedeľu Cirkev s radosťou vzdáva chválu Pánovi, ktorý sedí na oslíkovi a prichádza do svojho mesta: „Boh Hospod' javisja nám. Sostavite prazdnik, i veseljačšesja, pridite, vozveličim Christa s vaiami i vetvami, pesňmi zovušče, blahosloven hradyj vo imja Hospoda Spasa našeho!“ (irmos deviatej piesne utrene sviatku). Ľud uvidel človeka vchádzajúceho na oslíkovi do pozemského Jeruzalema, kde tento človek bude ukrižovaný. Cirkev v Ňom spozná Syna Božieho vchádzajúceho do nebeského Jeruzalema, aby v ňom kraľoval. Preto spieva na nasledujúci deň po Kvetnej nedeľi na chvalitných stichách

Veľkého pondelka (1. stichira) „Pridite... sšestvujem Jemu, i sraspnemsja, i umertvimsja Jeho radi žitejskim slastem, da i oživem s Nim, i uslyšim vopijušča Jeho: ne k tomu (už viac nie) v zemnyj Jerusalim, za ježe stradati, no voschožu ko Otcu Mojemu, i Otcu vašemu, i Bohu Mojemu i Bohu vašemu, i sozovvyžu vas v hornyj Jerusalim, v Carstvo Nebesnoje.“

Preto sa počas každej liturgie pripájame k spevu anjelov, šesťkrídlových cherubínov i mnohoočítých serafimov oslavujúcich Pána pred Jeho trónom: „Svjat, svjat, svjat Hospod' Safaoft ispolň nebo i zemľa slavy Tvojeja“ (Svätý, Svätý, Svätý, Pán Sabaoth, plné je nebo i zem Tvojej slávy) - a ku spevu detí z Jeruzalema, ktoré vítali Christa na osliatku: Blahosloven hradyj vo imja Hospodne, Osana vo výššnich!“ (Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, Hosana na výsostiach.) Týmto slávnostným príchodom Christa do Jeruzalema predvída Jeho konečné víťazstvo nad smrťou: „Teraz je súd nad týmto svetom. Teraz bude vyhodnené knieža

tohto sveta. A Ja, keď budem povýšený, pritiahnem všetkých k Sebe“ (Jn 12, 31-32). Takto Christos ohlasuje tým, ktorí Ho obklopujú, Jeho oslávenie skrze smrť: ukrižovanie bude znamením, znakom a prostriedkom Jeho nanebovstúpenia v sláve.

Christova smrť na kríži oslobodzuje ľudí od tyranie satana. Jeho vzkriesenie privádza ľudí spolu s Ním do Jeho slávy: „Boli sme pochovaní s Tebou v krste, Christe Bože náš, stali sme sa dôstojnými nesmrteľného života skrze Tvoje vzkriesenie, ospevujeme Ťa: Hosana na výsostiach, požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom“. Dav vítajúci

svojho Spasiteľa v Jeruzaleme a veriaci, oslavujúci Pána dnes - sú zjednotení v jedno, všetci vidia v Isusovi Christovi Svetlo, ktoré ožaruje tmu. Christos povedal učeníkom: „Dokiaľ máte svetlo, verte v svetlo, aby ste boli synovia svetla!“ (Jn 12, 36). Avšak človek má slobodnú vôľu uznať alebo neuznať svojho Spasiteľa. Ide za Ním, nie zo strachu a z prinútenia, ale so slobodným súhlasom. Týmto si vysvetlíme, prečo dokonca tí ľudia v Jeruzaleme, ktorí boli svedkami Christových zázrakov, nie všetci v Neho uverili (Jn 12, 37-41): viera nie je výsledkom „dôkazov“, ale slobody a lásky. Amiň.

Jerej Marek Gubík

AKTUALITY ZO ŽIVOTA NAŠEJ MIESTNEJ CIRKVI

Správa zo zasadnutia Posvätnéj synody konanej dňa 3. apríla 2013 v Olomouci

Dňa 3. apríla 2013 zasadala v Olomouci Posvätná synoda, kde okrem iného riešila otázku obvinenia Jeho Blaženosti metropolitu Kryštofa. Synoda si vypočula žalobcu i obvineného a prijala toto uznesenie:

„Posvätná synoda žiada metropolitu Kryštofa o vyvrátenie predložených obvinení do jej nasledujúceho zasadnutia formou podniknutia príslušných právnych krokov vedúcich k očisteniu svojho dobrého mena i mena celej pravoslávnej

cirkvi. Do tej doby preberá všetky funkcie štatutárneho zástupcu Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a pražskej eparchie arcibiskup Simeon.“

Toto uznesenie podpísali všetci vladykovia, vrátane metropolitu Kryštofa, ktorý následne delegoval plnou mocou svoje štatutárstvo arcibiskupovi Simeonovi. Posvätná synoda okrem uvedeného prijala aj ďalšie uznesenia týkajúce sa života Cirkvi. Zdroj: - ústredie

Tlačové prehlásenie Posvätnéj synody v českých krajinách a na Slovensku

Dňa 12. 4. 2013 zasadala v sídle olomoucko-brnenského pravoslávneho arcibiskupa Simeona Posvätná synoda v českých krajinách a na Slovensku vo veci kanonickej

sťažnosti na arcibiskupa pražského a metropolitu českých krajín a Slovenska Kryštofa (vl. m. ThDr. Radim Pulec).

Arcibiskup pražský a metropolita českých krajín a Slovenska Kryštof

dobrovoľne odstúpil zo svojej funkcie a uviedol, že je to v záujme zachovania pokoja a mieru v cirkvi.

Členovia Posvätnéj synody určili metropolitným správcom najstaršieho arcibiskupa Simeona (ThDr. Radivoja Jakovljeviča) a požiadali pražskú eparchiu, aby si do 19.4.2013 navrhla svojho budúceho správcu.

Členovia Posvätnéj synody veria, že tento krok prispeje k ukludneniu situácie v Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku a k zlepšeniu obrazu cirkvi v spoločnosti.

- ústredie

ZÁZRAČNÁ IKONA KLOKOČOVSKÉJ PRESVÄTEJ BOHORODIČKY

Z histórie Klokočovskej ikony Matky Božej, ktorej kópia je uložená v pravoslávnom chráme v Nižnej Rybnici

V Symbole našej viery vyznávame, že Isus Christos „narodil sa z Panny Márie, trpel, bol ukrižovaný, pochovaný, vstal z mŕtvych a odišiel na nebo, sedí na pravici Boha Otca“. Panna Mária sa podieľala na našej spáse. K nám úctu k Bohorodičke priniesli už apoštoli, keďže apoštoli Andrej a Pavol sú podľa tradície apoštolmi Slovanov. Túto úctu k Nej k nám neskôr prinášali aj misionári z Byzancie i kresťanského Západu, aby nakoniec v 9. stor. sv. Cyril a Metod upevnili v našom národe úctu k Bohorodičke takú, akú ju poznáme dnes. Pravoslávna cirkev, aj čo sa týka úcty k Bohorodičke, sa posluhuje

dvoma prameňmi - Svätým Písmom a Svätou Tradíciou. Vo Svätom Písme sa o Panne Márii veľa nehovorí, ale to dopĺňa sv. Tradícia. Práve z Tradície Cirkvi sa dozvedáme, že Bohorodička po Christovom nanebovstúpení a Zoslaní Sv. Ducha žila v Efeze a tam si ju ctíla a vážila miestna, efezská Cirkev. Oni prví vedeli o tom, že Bohorodička po svojom zosnutí bola aj s telom vzatá na nebo. Tu, v Efeze, sa dozvedáme z Tradície, sv. evanjelista Lukáš, napísal niekoľko ikon Božej Matky, z ktorých kópie dodnes poznáme, a ktoré sa zázrakmi preslávili v celom pravoslávnom svete. Medzi nimi sú ikony Vladimírska, Kazanská, Počajevská, Čenstochovská, Lutinská, Mário-Povčanská, Rafajovská a mnohé ďalšie, i medzi nimi naša, Klokočovská. Nemožno prehliadnuť ani skutočnosť, že medzi najstaršie a najčastejšie patrociniá chrámov na Slovensku patrí práve ich zasvätenie Presvätej Bohorodičke. Z 3953 chrámov východného a západného obradu na Slovensku pred r. 1984 bolo 1351 zasvätených Bohorodičke a z 739 zaniknutých 105 bolo zasvätených Presvätej Bohorodičky, rovnako mnoho kaplniek na Slovensku je jej zasvätených (pozri: HUDÁK, J.: Patrociniá na Slovensku, Bratislava 1984, s. 18; 43 – 49).

Čo sa týka Klokočova, počas 16. stor. poklesol počet obyvateľov v tomto kraji, čo mohlo byť dôsledkom nejakej epidémie alebo vojenského pustošenia. Preto sa vyľudnené dediny osídľovali Valachmi a Rusínmi. Takisto v 16. stor. sa tu tlačila reformácia, silne podporovaná miestnym panstvom. V 17. stor. reformáciu zamenila silná rekatolicizácia, krajom zmietali mnohé povstania., regiónom sa viackrát prehnali

vojská povstalcov i habsburskej armády., v r. 1679 v kraji vypukla morová epidémia, boli časté úteky poddanského obyvateľstva a to všetko umenšovalo počet obyvateľstva v tomto regióne. Z dobových zázpisov sa dozvedáme, že v r. 1649 zľapaného Petra Ivančina z Klokočova, ktorý sa dal na zbojnícke chodníky, vykúpilo panstvo za 100 uhorských zlatých, keďže v obci bol nedostatok pracovných síl. V r. 1699 v Klokočove sú zaznamenané iba tri obývané a štyri opustené poddanské usadlosti (usadlosť = viac rodín, hlavou rodiny bol jeden zo synov)., spolu tu žilo asi 14 rodín, ktorí pracovali v poľnohospodárstve a lese.

Ich mená poukazujú na starší slovenský, ale aj na valašský a rusínsky pôvod.

Klokočovská ikona Matky Božej dostala meno podľa obce Klokočov. Obec leží na južnom svahu pohoria Vihorlat a patrí do Užskej župy. Podľa tradície bola ikona napísaná na dreve pravoslávnym ikonopiscom z Haliče, o čom svedčí vizitácia mukačevského biskupa Oľšavského z r. 1750. Meno ikonopisca nepoznáme, nezachovali ho ani archívy, ani tradícia.

V 17. stor. zúrili vojny. Boli to predovšetkým protihabsburské povstania, počas ktorých aj východným Slovenskom viackrát prechádzali vojská povstalcov, sedmohradských kniežat i habsburskej armády. Dôsledkom toho kraj postihla bieda, choroby, hlad, ktoré doľahli na veriaci ľud pod Vihorlatom. Prehánali sa tu kurucké, kalvínske a labanské, cisárske vojská, či tiež latinské vojsko nemeckých žoldnierov. Rabovali jedni aj druhí. Výstižne to opísal Štefan Papp vo svojom článku - 300 ľitja sleziňja i plaču ikony Presvjatoji Bohorodici v Klokočovi. Čomu plakala ikona Presvjatoji Bohorodici v Klokočovi? - „Rozbroje, ničenie a násilnosti nemali ani hranice, ani konca kraja. To robili kalvínske maďarské vojská, ale nebolo od nich lepšie ani cisárske vojsko. Tí, keď nedostali poriadne zaplatené, boli nútení rabovať národ, rozbíjali chrámy, znásilňovali ženy, ba často za peniaze predávali národ Turkom...“ (pozri: KALENDÁR BLAHOVISTNIKA 1971, s. 45). To píše aj Jozafat V. Timkovič: „Baziliánske monastýry vypaľovali nielen protestanti (kuruci), ale i rímskokatolíci (labanci).

Keď sa v dejinách nejakého baziliánskeho monastiera uvádza, že bol zničený za toho-ktorého povstania (napr. Krásnobrodský, Bukovský, Sninský, Hrušovský monastier... za Rákoczyho povstania), to ešte vôbec nutne neznamená, že ho zničili povstalci - protestanti. Rovnako pravdepodobne to mohli byť i cisárske, teda rímskokatolícke vojská, pretože latinský živel gréckokatolíkov v danom čase vždy pokladal alebo za pravoslávnych, alebo za nejakých polovičitých katolíkov, pseudokresťanov, dokonca za pohanov, respektíve Židov...

Na spodných margináliách staroslovanského, rukou písaného Evanjeliára z 15. alebo 16. stor. baziliánskeho monastiera na Černečej Hore pri Mukačeve nachádzame z r. 1703 napr. tento zápis o pustošení Mukačeva cisárskymi - labanskými, teda rímskokatolíckymi vojskami: „Roku Božieho 1703. Toho roku František Rákoczy prišiel z Poľska do mesta Mukačeva a bol tam tri dni, ale potom jedného dňa veľmi zavčas ráno prišiel (cisársky) generál Montecuccali so svojím regimentom a vyhnal všetko z mesta, mnoho ľudí dal sťat', veľa z nich bolo i nevinných a jednoduchých ľudí a s diabolským úmyslom (gréckokatolícke) cerkvi v Mukačeve i Rosvigove zvalali, mesto podpálili a z tejto knihy listy povyrezávali“.

Keď katolícki labanci vedení generálom Montecuccolim dokázali r. 1703 vytrhnúť zo staroslovanského, rukou písaného, Evanjeliára ležiaceho na prestole gréckokatolíckeho baziliánskeho monastiera na Černečej Hore pri Mukačeve 40-50 strán, a pritom vypáliť Mukačevo a dve gréckokatolícke cerkvi..., „koniec“ Bukovskému monastyru počas Rákoczyovho povstania mohli urobiť rovnako pravdepodobne ako kalvíni (kuruci), tak i katolícke cisárske vojská (labanci)“ (pozri: TIMKOVIČ, J.V.: Letopis Bukovského monastiera (Bukovej Hory), Prešov 2004, s. 43-44) V r. 1664 - 1671 došlo v Uhrách k stavovskému povstaniu, známe ako Wesselinyiho vzbura. Jeho heslom bolo ochraňovať šľachtické práva uhorskej šľachty proti panovníkovi. Na povstaní sa zúčastnila katolícka a protestantská šľachta. Vzbura bola v r. 1670 potlačená a to využila viedenská vláda k násilnému a krvavému pokatoličovaniu protestantov. Veriaci vedeli, kvôli koho záujmom sa krajom preháňalo vojsko, spôsobovalo škody na majetkoch pravoslávnych veriacich a komu boli odtiaľ odnášané kultúrne pamiatky pravoslávnych veriacich.

Veriaci vždy v ťažkých a strašných chvíľach nachádzali útočisko a ochranu v chrámoch, kde sa modlili k Isusovi Christovi a Jeho Presvätej Matke o záchranu. Tradícia hovorí, že v r. 1670, keď vojská tiahli smerom na Michalovce, prestrašený veriaci ľud sa zišiel do maličkého pravoslávneho dreveného chrámu. Pravoslávneho preto, lebo tento chrám bol postavený ešte pred užhorodskou úniou a pre tento chrám v Klokočove bol na drevenej doske namaľovaný aj

originál ikony neznámym pravoslávnyim ikonopiscom z Haliče. Veriaci sa tu vrúcne modlili k svojej Nebeskej Ochránkyni, Panne Márii, ktorej ikona sa v tej dobe nachádzala na ikonostase, aj v čase, keď im násilne vnucovali úniu. Či to bolo počas sv. liturgie, alebo Akafistu, či Molebnu k Matke Božej, či iných modlitieb, nevieme. Vieme len to, že zbožný ľud zbadal, že sa počas modlitieb tvár Presvätej Bohorodičky zmenila, stmavla a z Jej očí sa vynorili slzy.

Pravoslávna viera, dedičstvo otcov tu bolo násilne utláčané podľa hesla - „Koho je moc, toho je aj náboženstvo“, aj samotnú ikonu sa snažili vojaci iného vyznania zneuctiť a zničiť, preto Matka Božia vyliala nad Zemplínom slzy. Treba pripomenúť, že podobné zázračné javy sa udiali aj na druhých miestach, kde sa násilne zavádzala únia a prenasledovala sa pravoslávna viera. To bola príčina, prečo sa ozvala Bohorodička a prehovorila k modliacim sa veriacim. Preto plakala Bohorodička nielen v Klokočove, ale aj 4. novembra 1696 v Mária Póvči; v r. 1717 v Nikoli, pri Kluži /Koložvár/, v r. 1699 za 26 dní, v Pavlove - Pálfalva pri Miškolci. Ikony plakali medzi tými veriacimi, ktorí najviac trpeli. Bohorodička sa objavuje vždy tam, kde sa k nej veriaci modlia v biede, nešťastí a utrpení.

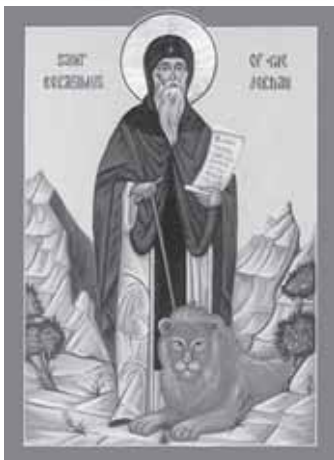
Ikona Bohorodičky je ikona pravoslávna, ktorá bola zabudovaná v ikonostase pravoslávneho chrámu v Klokočove, kde prelievala slzy nad Svojim národom, pre ich bolesť a ťažkosť a na ich prosby.

Samotná obec „po administratívnej stránke patrila, ako sme už uviedli, do Užskej župy, z náboženskej pod pravoslávnu Mukačevskú diecézu... Je historicky nesporné, že usadzovaním valašského, rumunského a rusínskeho obyvateľstva sa v tomto kraji udomácnilo grécko-byzantské náboženstvo so staroslovienskym bohoslužobným jazykom, teda pravoslávne. Pravoslávni kňazi a obce od 14. stor. patrili pod právomoc predstaveného kláštora a neskôr mukačevského biskupa. Pravoslávni kňazi dostávali od zemepánov pozemky, obyčajne jednu sedliacku usadlosť a sami ju obrábali a chovali aj domáce zvieratá pre svoju obživu. Za poskytnuté pozemky odvádzali dávky, ak mali väčšie pozemky, boli dokonca zemepánom povinní aj robotou. Toto pravidlo ostalo aj po Užhorodskej únii“ „Ďalšie zistiteľné fakty sú až z krajinského súpisu zdaniteľného obyvateľstva z r. 1715, hovorí že tu bolo 190 sídliskových jednotiek a 30 pravoslávnych kostolov“ (ČURMOVÁ, V.: Kaluža 1336 - 2001, Michalovce 2001, s. 6). Po vydaní dekrétu Márie Terézie v r. 1773 o tom, že všetci pravoslávni sú tu už považovaní za gréckokatolíkov, by mohli už niektorí hovoriť o gréckokatolíkoch, ale nie o ikone, ktorá slzila v Klokočove, ktorú nikdy nemôžu nazvať gréckokatolíckou.

(Redakčne upravené, pokračovanie v ďalšom čísle Prameňa)
mitr. prot. ThDr. Štefan HORKAJ

HLASY OTCOV PŮŠTE I.

Boj s túžbou po sláve - márnivosťou

Mnohí otcovia prirovnávajú dušu človeka k záhrade. Ak sa niekto o záhradu nestará, zarastie tŕním a burinou. Čím viac sa záhradník nestará o záhradu, tým väčšiu námahu vynaloží pri jej očistení. Už mu nepostačí len pretrhať a zrezať trávu, ale doráňa si ruky pri vytrhávaní hlbokých koreňov, ktoré prerástli celou záhradou. Ak sa človek nestará o svoju dušu, zarastie burinou vášní. A keď si po dlhšom čase na dušu spomenie a chce ju očistiť, vynaloží ťažkú a bolestivú námahu, pretože už nepostačí len očistiť ju od hriechov, ale aj od vášnivých návykov. Svätý Níl Sinajský upozorňuje pred dcérou pýchy – márnivosťou. Márnivosť je pochabá vášeň, ktorá sa vmišava do každého skutku cnosti. Ako sa brečtan ovíja okolo kmeňa stromu a keď dosiahne jeho koruny, vysuší koreň, tak aj márnivosť sa vmišava do cností a neodstúpi od nich, kým im nevezme ich cennosť. Keď diabol zo závidia pokúšal Adama a Evu cez hada, bola to márnivosť, ktorú v nich vyvolal a ktorá ich priviedla do pýchy. Diabol opantával človeka a jeho čistý život chválou, až kým táto márnivosť nezrodila v človeku pýchu. Ak sa k márnivosti pridá aj lenivosť, ktorá oslabuje duchovnú silu, márnivosť robí z chorého zdravým, zo starého mladým a silným, pretože to robí pred svedkami; vtedy aj pôst, aj modlitba, aj každá duchovná snaha je ľahká, pretože chvála u mnohých prebudí pracovitosť. Táto pracovitosť sa však stáva bezcenným darom pred Bohom, lebo Boh má rád skrúsené srdce a čistú dušu. (Ž 50, 19)

Svätý Ján Lestvičník prirovnáva márnivosť k červovi, ktorý keď dosiahne dospelosť, získava krídla a vznesie sa do výšky. Aj márnivosť sa snaží zrodiť pýchu, ktorá je počiatkom aj završením každého zla. Abba Dorotej nás všetkých nabáda, aby sme „márnivo nestrácali drahocenný čas, lebo kto nám ho vráti? Veď raz príde čas, keď stratené dni budeme hľadať, ale už ich nenájdeme.“ Každý, kto chce získať spásu, nie je povinný len nekonať zlo, ale konať dobro, ako nám to pripomína už svätý Dávid: „Odkloň sa od zla a čin dobro.“ (Ž 33) Ak je niekto hnevливý, nemá sa len odkloniť od hnevu, ale má hľadať krotkosť; ak sa niekto vyvyšuje, nemá len nepovyšovať sa, ale má sa stať pokorným a pod. Abba Dorotej pridáva aj jeden príklad: Kto sa postí kvôli márnivosti, alebo si myslí, že tak naplňuje nejakú cnosť, taký sa postí nerozumne a preto neskôr začína posudzovať svojho brata mysliac si, že sám je lepší. No neuvedomuje si, že nepoložil jednu tehlu svojho duchovného

príbytku, ale odobral zo stavby ďalšie dve a cez odsúdenie blížneho môže zbúrať celú stenu. Kto sa však postí rozumne, ten nechce, aby ho ostatní obdivovali ako veľkého pôstnika, ale verí, že cez pôst získa čistotu a prostredníctvom nej dosiahne pokoru, ako hovoria svätí Otcovia: „Cesta k pokore je telesnou námahou, ktorá sa činí s rozumom.“

A aký duchovný liek otcovia predkladajú? Je to mlčanlivosť a ticho, ktoré sú skazou márnivosti. Ak však človek žije v spoločenstve, jeho najväčšou zbraňou proti márnivosti je poníženie zo strany ostatných. Poslušník sa pýtal svojho duchovného starca: „Ak ma niekto chváli, čo mám robiť, aby som neupadol do márnivosti? A ak ma niekto ponizuje, čo robiť, aby som nevzbĺkol hnevom?“ Starac povedal: „Chod' na cintorín a všetkých mŕtvych, ktorí tam ležia v hrobch chváľ, ako len dokážeš. Potom sa vráť.“ Poslušník tak urobil. Keď sa vrátil, starac mu povedal: „Teraz chod' znova a všetkým mŕtvym nadávaj a urážaj.“ Poslušník tak urobil a vrátil sa k starcovi, ktorý sa ho spýtal: „Keď si všetkých chváli, čo si počul?“ „Nič“, - odpovedal poslúšnik. „A keď si všetkých urážal, čo ti mŕtvi odpovedali?“ „Tiež nič“, - riekol poslúšnik. „Tak vidíš“, - poučoval starac, - „rob presne tak, ako to urobili aj mŕtvi. Ak ťa niekto bude chváliť, nehovor nič. A ak ťa bude niekto ponizovať a urážať ťa, ostaň v tichosti“. Lebo chvála pozdvihuje dušu a keď sa duša vyvyší, obklopí ju pýcha, vynesie až k nebu a potom stiahne do priepasti. A svätý Izák Sýrsky k tomu dopĺňa, že kto je skutočne pokorný, aj keď ho krivo obviňujú, nehovorí nič na svoju obhajobu, ale prijíma klebetu ako pravdu a prosí o odpustenie. Ak čítame životy mnohých svätých, dozvieme sa, že niektorí sa dobrovoľne stali nepotrebnými, iní strpeli pomenovanie cudzoložníkov, aj keď boli od cudzoložstva vzdialení, no svojimi slzami svedčili, že nesú na sebe plod hriechu, ktorý nespáchali, a ich duša bola Bohom oslávená čistotou a nepoškvrnenosťou. Ďalší zasa nechceli, aby ich oslavovali pre ich spravodlivý život v tajnosti pred svetom, preto predstierali bláznovstvo. Všetci títo Bohom oslávení nám dnes dávajú príklad života, ktorý môžeme nasledovať a ktorý nás dovedie do Božieho kráľovstva.

Svätý Efrém Sýrsky nabáda kresťanov: „Kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi, lebo nie ten sa dokázal, kto sa sám chváli, ale koho pochváli Boh. (2Kor 10,17-18) Najprv vyznaj svoje skutky, či si prežil dôstojne svoj život – porazil si snád' žiadostivosť? Zamiloval si si chudobu? Znenávidel si ohováranie? Zanevrel na márnivosť? Odohnal si snád' žiadostivosť? Zhnusilo sa ti pôžitkárstvo? Určite si nikomu neurobil zlé? Odolal si vášňam? Ak ťa niekto pohoršil, nehneval si sa naňho? Ak ťa niekto chváli, nepovyšoval si sa? Zamiloval si si Boha a blížneho viac ako seba samého? – Ak sme takto nežili, čím sa chceme chváliť? Nad tým musíme plakať pred Bohom, aby nás uzdravil od zatvrdnutého srdca a učinil nás silnými prežiť spravodlivý život.“

Použitá literatúra:

Добротолубие. Том 2. Украинская православная церковь, Полтавская епархия, Спасо-Преображенский Мгарский монастырь. 939с. ISBN 966-302-510-7.

Apothegmata : výroky a příběhy pouštních otců. II. (preklad J. Pavlík). Praha, 2005. 136s. ISBN 80-86882-01-2.

Святитель Иоанн Златоуст. Увещеваю вас возлюбленные (Избранные беседы). Москва 2008. 680с. ISBN 5-87301-177-X.

Pavol KOCHAN

SVIATOK BLAHOVIŠČENIJA V NIŽNEJ RYBNICI

Dňa 25. marca 2013, vo sviatok Blahoviščenija – Zvestovania Presvätej Bohorodičky, navštívil farnosť Nižná Rybnica Vysokopreosvietený vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko-košický.

Vladyka v tento deň, kedy podľa bohoslužobných textov „nám bol zjavený začiatok našej spásy“, slúžil v pútnickom Uspenskom chráme Liturgiu sv. Jána Zlatoústeho, ktorá podľa typikonu pôstného obdobia bola slúžená spolu s večernou. Liturgiu spolu s vladykom Jurajom slúžil miestny duchovný jerej Dušan N. Tomko.

Počas liturgie bol pre nižno-rybnický chrám posvätený nový antimins. Vladyka Juraj, tesne pred posvätením antiminsu, veriacim priblížil samotný obrad posvätenia, ktorý prirovnal k tajomstvám spásy, ktoré prijíma kresťan skrze krst a myropomazanie a vyzval v chráme zhromaždené spoločenstvo k uvedomeniu si veľkosti tohto Božieho daru a vzbudeniu vrúcnej túžby po obnovení tej milosti, blahodati, ktorú sme obdržali od Boha pri našom duchovnom zrození, pri včlenení sa do tajomného mystického Christovho Tela – sv. Cirkvi. Počas obradu posvätenia bol antimins umytý posvätenou ružovou vodou a pomazaný sv. Myrom, ako veriacim pripomenul vladyka, pri varení ktorého sa v minulom roku sám osobne zúčastnil v Konštantínopole. Napokon do nového antiminsu bola uložená časť sv. ostatkov kráľom Herodesom umučených betlehenských detí.

„Antimins, - priblížil vladyka veriacim, - bez ktorého nie je možné sláviť Eucharistiu a už jeho samotný názov (*antimins* - z grécko-latinského *anti mensam*, čiže namiesto oltára) hovorí, že za istých okolností môže nahradiť posvätený chrám a prestol, je rúška s vyobrazením scény ukladania Spasiteľa do hrobu, ktorú vo svojej eparchii posväcuje biskup na znak svojho požehnania konkrétnemu kňazovi v konkrétnom chráme konať svätú liturgiu. Podľa slovanskej cirkevnej tradície sú v antiminse uložené čiastočky sv. kresťanských mučeníkov“.

Sviatočnú liturgiu, počas ktorej mnohí pristúpili k sv. Tajine Eucharistie, vladyka zakončil modlitbou pred kópiou čudotvornej klokočovskej ikony Bohorodičky.

*jerej Dušan N. Tomko,
správca farnosti Nižná Rybnica a Blatné Remety*

NÁVŠTEVA VLADYKU JURAJA V SOBRANCIACH

Dňa 3. marca 2013, v nedeľu o márnoträtom synovi, navštívil náš chrám sv. Vladimíra v PCO Sobrance Jeho Vysokopreosvietenosť Juraj, arcibiskup michalovsko – košický. Vladyku sprevádzal archimandrita Serafím (Šemjatovskij), osobný tajomník biskupa.

Na začiatku nedeľného dňa privítal návštevu predseda kurátorského zboru Milan Stanko a správca farnosti d.o. Bohuslav Senič, ktorý vyjadril vďaku za prijatie pozvania do našej cirkevnej obce a vyzdvihol význam nadchádzajúceho cyrilometodského jubilea, ktoré si tohto roku pripomínáme. Po úvodných slovách sa v chráme začala archijerejská liturgia. Svätá liturgia sa niesla v slávnostnom a pokojnom duchu, k čomu nemalou mierou prispela i hojná účasť veriacich na prijatí sv. tajiny Eucharistie.

K veriacim sa prihovril vladyka Juraj, ktorý vo svojej homílii poukázal na to, že Boh je milujúcim Otcem, Ktorý k sebe privinie každého zblúdivého človeka, ktorý úprimne činí pokánie a myslí na návrat k svojmu Otcovi. Slová vladyku Juraja nám v prípravnom období pred vstupom do Veľkého pôstu umožnili viac poznať a zamyslieť sa nad hriechom i pokáním.

Zo sv. liturgie odchádzal každý nielen s archijerejským požehnaním, ale pri príležitosti 1150 rokov od príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu (863 – 2013), i s ikonkou sv. Fótia, patriarchu konštantínopolského, učiteľa Cyrila a Metoda a možnosťou poprosiť ho o jeho požehnanie.

PCO Sobrance

PÔST OTVÁRA DVERE K ŽIVOTU

Na jar v r. 1955, v jednom zo smutne známych pracovných táborov v bývalom Sovietskom zväze, väzni netrpezlivo očakávali, či nepríde na riadenie, ktoré by im prinieslo vytúženú slobodu. V tomto čase totiž boli poniektorí oslobodení. Všetci sa za to modlili.

Vtedy jeden z väzňov – kňaz, prišiel s týmto návrhom: „Všetci dobre vieme, že sv. Nikolaj je veľkým orodovníkom pred Bohom, pomocníkom a divotvorcom. Koľko krát tí, ktorí sa k nemu utiekali, na jeho príhovor dosiahli dobré veci, o ktoré prosili?! Poďme sa k nemu aj my modliť za naše oslobodenie, veď o niekoľko dní je jeho sviatok – Spomienka prenesenia jeho sv. ostatkov. Pridajme k modlitbe aj trojdňový pôst pred týmto sviatkom“. Väzni súhlasili s pôstom, aj keď nejeseť tri dni v drsných podmienkach pracovného tábora bolo veľkou obetou. Azda aj z tohto dôvodu, keď nadišiel čas tohto pôstu, mnohí cúvli. Nakoniec sa k pôstu pridalo len 26 väzňov a kňaz, ktorý prišiel s týmto návrhom.

Na sviatok Prenesenia ostatkov sv. Nikolaja pred nastúpených väzňov predstúpil veliteľ tábora, aby prečítal zoznam tých, ktorí budú prepustení na slobodu. Na zozname bolo 27 mien - Všetci, ktorí sa postili. S veľkou radosťou poďakovali Bohu, Ktorý tak mocne koná na príhovor Svojich svätých.

Z knihy protojereja Valentína Birjukova, Nevymyslené histórie
preklad otec Nikodim

Oslavy sv. Cyrila a Metoda v michalovskej katedrále

Pri príležitosti cyrilo-metodského jubilea
Michalovsko-košická eparchia
poďakuje Bohu
spolu so svojim arcibiskupom
za misiu sv. solúnskych bratov
pri slávnostnej archijerejskej liturgii
v michalovskej katedrále,
konanej v **nedeľu 12. 5. 2013**
o **9.00 hod.**

Bohoslužby budú v priamom prenose prenášané
slovenskou televíziou.

Srdečne Vás pozývame

Pozývame Vás na mládežnícke
stretnutie „ANTIPASCHA,“

Téma:

Sv. Cyril a Metod

10. 5. 2013

17:00 vsenočné bdenie
(večerná, utreňa)

20:00 MAJÁLES so živou hudbou

11. 5. 2013

09:00 slávnostná Božská liturgia

11:00 sv. Cyril a Metod (beseda)

13:00 guláš

14:00 rande s našim mestom
(program v meste)

V chráme Zosnutia Presvätej
Bohorodičky (ul. ČSL armády)

Poplatok 2€ info: 0910 622 617

Účast', prosím, nahláste do 8. 5. 2013

NOVÝ KLOKOČOV - Webová stránka PCO Nižná Rybnica

PRAMEŇ

PRAMEŇ - mesačník Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie. **Vydáva:** Eparchiálna rada Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach. **Šéfredaktor:** Bc. Dušan Tomko. **Členovia redakčnej rady:** prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc., Mgr. Pavol Novák. **Grafická úprava:** SOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce. **Tlač:** Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Vychádza v náklade 500 kusov. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Za názory a postoje autorov príspevkov redakcia nezodpovedá. **Adresa redakcie:** PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo EV 3912/09. ISSN 1336 - 2747. **Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač:** Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200. **Distribúcia:** mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie.